

HANDLÄGGARE

Mette Lindahl
PROJEKT BETECKNING

DATUM

1992-09-14

ERT DATUM

1992-09-03

DOSSIÉ/DIARIENR

B511-1994/92

ER BETECKNING

92/BF0319

→ Motala Brandförsvar
Anders Åberg
591 31 MOTALA

Ang ombyggnad av bostadslägenheter till gruppbostäder.

En förfrågan har tillställts räddningsverket angående ombyggnad av två plan i ett fyravåningshus till gruppbostäder för äldre med hjälpbehov.

Av brevet och samtal med Anders Åberg framgår att man har tänkt sig använda 8 lägenheter på plan 2 och 3. På varje plan finns tre 2-rumslägenheter och en 3-rumslägenhet. Varje lägenhet är avsedd för 2 boende. I 3-rumslägenheterna kommer gemensamhetsutrymmen för matlagning och måltider anordnas. Varje plan är tänkt att fungera som egen enhet.

De boende har varit vårdtagare men skrivits ut och är i behov av tillsyn. Personal kommer att finnas närvarande dygnet runt, nattetid dock endast 1 person.

I huset finns ett mörkt trapphus till vilket lägenhetsdörrarna går från såväl dessa lägenheter som lägenheterna från övriga lägenheter på plan 1 och 4. I övrigt finns förutom fönster inga andra utrymningsvägar.

Motala Brandkårs frågor är följande:

Är detta en vårdlokal?

Vilka brandskyddskrav är rimliga att ställa?

Med gruppbostäder och andra alternativa boendeformer avses enligt Socialstyrelsens föreskrifter, SoS FS 1991:21, ett mindre antal bostadslägenheter där de boende har tillgång till personalstöd och gemensamma utrymmen för matlagning, måltider och samvaro.

Minimikrav för hur brandskyddet skall anordnas vid nybyggnad av eller ombyggnad till gruppbostad

11

finns i Boverkets nybyggnadsregler (NR) BFS 1988:18, BFS-1990:28 och BFS 1991:38. Som gruppbostad enligt NR avses bostad särskilt avsedd för äldre eller handikappade med hjälpbehov om antalet boende, förutom personal, är högst åtta inom samma lägenhet.

Vid tillämpning av räddningstjänstlagstiftningen bör NR:s bestämmelser om gruppbostäder i princip kunna tillämpas.

Det förstärkta brandskydd som gäller för gruppbostad jämfört med vanliga bostäder är att fönster inte godtas som utrymningsväg och att automatiskt brandlarm skall anordnas om det inte genom särskild utredning visas obehövt.

Från brandskyddssynpunkt får en gruppbostad utgöra en enda brandcell. Inget hindrar dock att den delas i mindre enheter som utgör egna brandceller.

Svaret på första frågan blir nej, det är mer att likna vid service- eller gruppbostäder.

I brandsynsammanhang, som det närmast torde vara fråga om här, skall skäligheten iakttas, dvs resultatet av åtgärderna skall hamna på likvärdig brandskyddsnivå men kanske med hjälp av andra för varje förhållande anpassade lösningar.

Räddningsverket ser ett antal alternativa lösningar som torde svara upp mot en rimlig brandskyddsnivå.

Då trapphuset är utrymningsväg också från lägenheterna på plan 1 och 4 är det av största vikt att detta fyller sin funktion. Man bör alltså sträva efter att hålla trapphuset intakt och dörrarna till trapphuset stängda.

Man har tänkt sig att plan 2 och 3 skall fungera som varsin enhet med gemensamma utrymmen i en av lägenheterna på varje plan. För att inte göra intrång i trapphuset kan direktförbindelse anordnas mellan lägenheterna på samma plan. Detta förfarande torde kräva bygglov och bestämmelserna enligt PBL skall tillämpas.

En annan lösning på dörrfrågan kan vara att bara plan 4 används i två trappuppgångar och då skiljs av från övriga trapphuset så att lägenheterna på det planet tillsammans fungerar som en enhet utan krav på avskiljning i dörrarna. Denna lösning kräver dock, liksom den ovan, ytterligare ett trapphus som alternativ utrymningsväg.

En tredje lösning kan vara att dörrarna till lägenheterna på plan 2 och 3, om de tillfälligt skulle stå öppna, förses med automatiska dörrstängare som styrs av rökdetektorer i lägenheterna och i trapphuset. För att inte påverka utrymningstryggheten för övriga hyresgäster i huset vore det bättre att använda plan 3 och 4 till gruppbestäder.

Enligt NR skall också automatiskt brandlarm anordnas i gruppbestäder, om det inte genom utredning visas obehövt. Detta larm bör vara rökdetekterande och ge signal till personal på platsen eller till kommunens räddningstjänst.

För att såväl de boende med hjälpbehov som övriga hyresgäster i huset skall ha en acceptabel brandskyddsnivå föreslår Motala Brandförsvaret följande: Betrakta de två plan där de boende med hjälpbehov skall bo som varsin gruppbestäd. Förse dörrarna med automatiska dörrstängare kopplade till rökdetektorer i trapphus och i lägenheter. Larmsignal kopplas förutom till de boende till personal som finns på plats dygnet runt. Om dörrarna stänger då rök utvecklas bör det i normalfallet inte vara fler än två personer i varje lägenhet. Om sedan larmsignalen kopplas till räddningstjänsten kan personalens främsta uppgift vara att hjälpa de boende att utrymma eller vidta andra för situationen nödvändiga åtgärder. Detta betraktar Motala Brandförsvaret som ett byte och fönster betraktas i detta speciella fall ändå som utrymningsväg.

I detta fall, när man utgår från ett antal befintliga lägenheter och behåller den befintliga brandcellsindelningen, hamnar man någonstans mitt emellan vanligt boende och gruppbestäd. Den föreslagna lösningen bör därför ge ett skäligt brandskydd. Räddningsverket anser det dock väsentligt för det totala brandskyddet att personalen är utbildad för sin uppgift och de åtgärder som förväntas av personen i fråga i händelse av att brand inträffar. Brandredskap i form av inomhusbrandpost eller handbrandsläckare, lägst AB klass II, bör vidare finnas på båda våningsplanen.

BEFOLKNINGSSKYDDSAVDELNINGEN
Förebyggande brandskydd

Lars Ekberg

Mette Lindahl

